

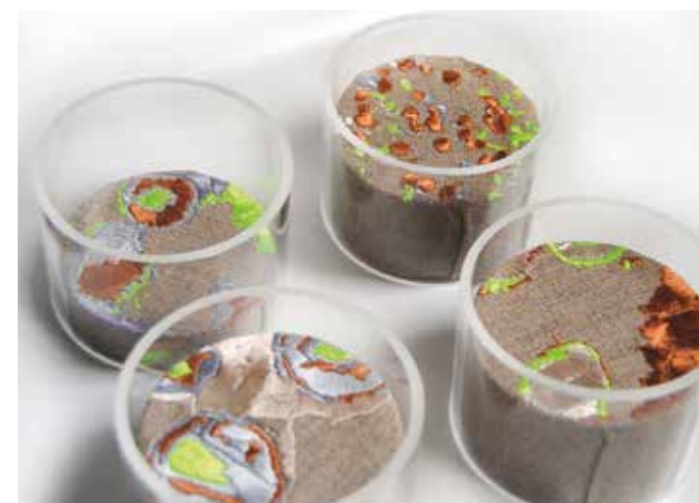
Het artistiek potentieel van virussen

Het werk van Alexandra Knie (1984) is gebaseerd op sterk uitvergrote beelden van microscopisch kleine gevaarlijke virusformaties en parasitaire organismen die niet zichtbaar zijn met het blote oog. Op het snijvlak van kunst, wetenschap en ambacht creëert zij haar "kunstvirussen" die niet wetenschappelijk waar of functioneel bruikbaar hoeven te zijn. Ze vertellen een boodschap en nodigen uit tot reflectie over de huidige sociaal-politieke verhoudingen. Haar titels verwijzen vaak naar bekende virussen, zoals het polio-, hepatitis- of norovirus.

Het gegeven dat een vriendin in verband met haar doctoraal-scriptie geneeskunde een virus moest "ontwerpen", triggerde haar nieuwsgierigheid. Alexandra ging op onderzoek uit: 'Al snel kwam ik erachter dat virussen een enorm artistiek potentieel in zich hebben. Microscopische beelden van virussen en parasitaire organismen geven, door de harmonie van vorm en kleur, een aan de werkelijke aard van het virus tegengestelde boodschap. Virussen hebben bepaalde kwalijke kenmerken: ze nestelen zich ergens in, coderen vreemde systemen voor hun eigen doeleinden, muteren, hebben hun eigen logica en onduidelijke status (niet levend en niet dood). En ik realiseerde me dat sommige levensuitingen in de natuur, zoals die van virussen, ook voorkomen in onze maatschappij: je kunt bijvoorbeeld terroristen vergelijken met virussen, aangezien ze gezonde cellen manipuleren, binnenvallen en corrumpen tot ze vernietigd zijn of denk aan computer-"virussen". Als kunstenaar wil ik, op zichtbaar formaat, virussen in mijn eigen beeldtaal creëren, mijn eigen "kunstvirussen" die de aandacht vestigen op een wereld die achter de visuele werkelijkheid ligt.'

Aantrekken en afstoten

Hoewel Alexandra zich aanvankelijk specialiseerde in schilderen, is ze overgestapt op borduren omdat het, zegt ze, "een soort schilderen met draden is". 'Ik kwam minder problemen tegen dan bij het schilderen, had een onderwerp en de kleuren dienden zich als vanzelf aan. Ik begon mijn eigen microkosmos te creëren waarin borduurwerk, in combinatie met zeefdruk, een nieuwe betekenis kreeg en een krachtig medium van artistieke expressie werd. Ik wilde een contrast creëren: rauw, onbehandeld, mat linnen combineren met mooi, glanzend borduurgaren, soms giftig van kleur. De fluorescerende kleur waarschuwt als het ware voor gevaar. Borduren wordt beschouwd als esthetisch, decoratief en onschadelijk, het uiterlijk van borduurwerk nodigt uit tot aanraken. Ik denk dat het gevaarlijke karakter van een virus en het uiterlijk van mijn fictieve virussen deze verwachtingen ondermijnen. Misschien wil de kijker het werk niet eens meer aanraken omdat het besmet zou kunnen zijn.'

Links: Alexandra Knie, 'populaire virussen', *Lassa Virus*, 2017, machineborduurwerk op canvas, acrylglasbuis Ø 10 cm.

Boven: Alexandra Knie, *Studie van het zikavirus (vier keer microscopisch uitvergroot)*, 2017, machineborduurwerk op canvas, acrylglasbuisen Ø 10 cm.

Rechts: Alexandra Knie, *Gevangen virussen*, 2018, machineborduurwerk, reageerbuisen, 20 x 1,6 cm.

"Wetenschappelijk"

In haar presentatie wordt duidelijk dat naast de microscopische beelden ook de gebruiksvoorwerpen in een laboratorium haar inspireren. Ze gebruikt buizen van acryl, petrischalen, reageerbuisen en vergrootglazen om de "wetenschappelijke" indruk die haar werk geeft te vergroten en om de parallellen in het experimentele karakter tussen een laboratorium en het atelier van de kunstenaar, te illustreren.

Haar vriendin bleek verbaasd dat ze als kunstenaar, met de vrijheid om wetenschappelijk onderzoek en onderzoeksmethoden creatief te gebruiken, de 'wetenschapper' speelde. Alexandra licht toe: 'Toen mijn vriendin mijn vergrote, van kleur veranderde en soms in fragmenten gevisualiseerde virussen zag, herkende ze wel nog steeds de typische kenmerken van het virus.'

Collega's

Alexandra zegt: 'Ik bewonder het werk van Anni Albers, Sheila Hicks en Ernesto Neto, om maar een paar uitstekende kunstenaars te noemen. Maar vooral het werk van wijlen Nancy Graves

inspireert mij. Haar sculpturale, meer dan levensgrote, "kamelelen" zijn indrukwekkend. In eerste instantie lijken het knuffeldieren, maar daar zijn ze te groot voor. Ze zijn vooral heel raadselachtig. Nancy Graves wilde een metafoor van een kameel creëren. Op een vergelijkbare manier creëer ik virussen.'

Micro naar macro

Alexandra: 'Inmiddels ben ik al bijna acht jaar bezig met mijn fictieve virussen. Ik onderzoek op het moment de verbanden tussen microkosmos en macrokosmos. Op de eerste plaats heb ik geprobeerd overeenkomsten te vinden tussen virussen (de microkosmos) en macrokosmos en vond enkele parallellen in asteroïden en meteoroiden. Mijn artistieke expansie in de macrokosmos is nog maar net begonnen, dus ik denk dat ik de komende vijf jaar door zal gaan met onderzoek op dit gebied. Wetenschap biedt oneindig veel mogelijkheden waarmee ik kan werken.'

XXXXX

www.alexandraknie.de